

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

1744 yılında Fransa'nın kuzeydoğusundaki Badonviller kentindeyiz. Charles Messier çoğu zaman yaptığı gibi o gece de uyumadan önce biraz kitap okumaya karar vermiş.

Bu da ne? Lambamın ışığı mı yansıyor pencere camından?

Hayır hayır. Kesinlikle gökyüzünde hareket eden bir şey var...

Aaa! Arkasında bir de çizgi mi bırakıyor ne? Ama dağınık çizgiler bunlar. Hem de bir değil, birkaç tane sanki!

Yıldız kayıyor galiba Charles. Bir dilek tut hemen!

Yıldız kayması denilen şey bir göktaşının Dünya atmosferine girdiğinde yanması Simitçiğim. Çok kısa sürede gerçekleşen bir olay o. Bana Charles'ın gördüğü gökcismi bir kuyruklu yıldız gibi geliyor.

Ertesi gün...

İşte böyle Mireille. Öğretmenin dediğine göre dün gece gördüğüm şey Dünyamızın yakınından geçen bir kuyruklu yıldızmış. Geceleri bir süre daha görebilecekmiz onu. Ben bu gece daha iyi gözlemlemek için tepeye çıkacağım. Kâğıdı kalemi alıp resmini yapmak istiyorum. İstersen sen de gel.

Tamam. Hava açık olursa gelirim.

Ha ha ha!

Gözlem için tepeye çıkmışken gece pikniği de yapalım bence. Gelsin sandviçler, kekler... Şlap!

Şansları yaver gider. O gece havada tek bir bulut bile yoktur.

Çok güzel değil mi Mireille?

Hem de çok.

Gerçekten kuyruk değil elbette onlar Simitçiğim. Güneşe yaklaşıncaya gaz haline geçen buzlar böyle bir şekil oluşturmuşlar demek ki. Güzel olduğu kadar ilginç de. Kuyruklu yıldızların birden fazla kuyruğu olabileceğini bilmiyordum.

1748'de Charles bir de güneş tutulmasına tanık olur.

Amma da şanslıymış bu Charles. Ne zaman kafasını kaldırıp göğe baksa ilginç bir şey görüyor.

Ha ha ha! Ama bak, koca bir dört yıl geçmiş aradan Simitçiğim.

Charles Messier'nin gökyüzüne duyduğu ilgi zamanla artar. Gök bilim konusunda kendini yetiştirir, kitaplar okur ve insanlığın o güne dek bu alanda öğrendiklerinin önemli bir bölümünü bilgi dağarcığına ekler. Tutkuyla çalışması ve gözlem yaparken gösterdiği dikkat dönemin gökbilimcileri tarafından fark edilen Charles Messier, 1751 yılında bir gözlemevinde çalışmak üzere Paris'e gider.

Kurumumuza hoş geldiniz Mösyö Messier.
İlk işiniz şu yıldız haritalarını
kopyalayarak çoğaltmak olacak.
İyi çalışmalar.

Bana angarya bir iş gibi
geldi bu. Fotokopisini
çekip çoğaltsalar ya?

O dönemde fotokopi mi var ki
Simitçiğim? Hem o kadar da
angarya bir iş değildir belki. Bu
bilim insanının bir
bildiği olabilir.

Charles Messier gözlemlediği gök cisimlerini doğru bir şekilde
kayıt altına almayı öğrenir.

Hımm... Şu bölgede gök haritasında yer
almayan soluk, bulanık bir ışık görüyorum.
Bir bulutsuya ait sanırım. Yeterli bir süre
gözlemleyip sabitliğinden emin olduğumda
onu kayıt altına alabilirim.

Bulut mu? Yıldızların arasında
bulutun ne işi var?

Bulut değil, bulutsu. Yani
uzayda bulunan devasa
gaz ve toz kümeleri.
Teleskopla bakıldığında
bulutu andırdıkları için
gökbilimciler öyle
adlandırmış

Zaman ilerleyip yeni gökcisimleri ekledikçe Messier'nin de gök
haritası üzerindeki yetkinliği artar.

Yeni bir kuyruklu yıldız keşfetme
peşindeki pek çok gökbilimci bu sabit
gökcisimlerini onlarla karıştırıp ortaya
yanlış iddialar atıyor. Bu sorunu
çözmenin zamanı geldi.

Hımm!

Hımm!

Yıllar süren gözlem ve kayıt altına alma sürecinin sonunda Charles
Messier "Bulutsu ve Yıldız Kümeleri Kataloğu" başlığı altında bir
liste hazırlar.

Oo! Bulutsu ve Yıldız Kümeleri
Kataloğu! Amma havalı bir ad
koymuş çalışmasına.

Ha ha ha!

Hazırladığı listede gökyüzündeki bulutsu ve yıldız kümelerine M1, M2, M3
şeklinde adlar verir. Bu liste yıllar içinde eklenenlerle birlikte M110'a kadar
uzar.

110 mu?
Amma da çokmuş.

Üstelik bunlar yalnızca çok belirgin
olanları. Gökyüzünde binlercesi var.

Charles Messier sabır ve dikkat gerektiren çalışmasıyla
diğer gökbilimcilerin doğru gözlem yapmasını
kolaylaştırdı. Böylece gökbilimin
gelişimine önemli bir katkıda
bulunmuş oldu.
Messier'nin hazırladığı liste
günümüzde de geçerliliğini koruyor.
Hatta amatör gökbilimciler, her yıl
belirli zamanlarda bir araya gelerek
Messier Maratonu adıyla bilinen bir
gökyüzü gözlem etkinliği düzenliyorlar.
Bu etkinlikte amaç, Charles
Messier'in listesinde bulunanlar
arasından olabildiğince çok sayıda
bulutsuyu ve yıldız kümesini
tek bir gece içinde
gözlemleyebilmek.

Aa! Biz de teleskobumuzu
alıp Messier Maratonu'na
katılabilir miyiz
Peynirciğim?

Neden olmasın
Simitçiğim?